

**Дисципліна з підготовки магістра:
ОК 42 «ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА»**

(складова частина дисципліни «Внутрішня медицина в т. ч. клінічна імунологія та професійні хвороби»)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітня програма	ОПП «Медична психологія», 2025
Рівень вищої освіти	Магістр
Навчальний рік	2026-2027
Статус дисципліни (обов'язкова/ вибіркова)	обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	4 кредитів ЄКТС
Курс / семестр	5 курс (IX-X семестри)
Укладач (і)	к.мед.н., доцент А.Ф. Гуменюк
Викладач (і), гостьові лектори	д.мед.н., професор В.М. Жебель., д.мед.н., професор С.Е.Лозинський, к.мед.н., доцент О.О. Сакович, к.мед.н., доцент С.В. Франчук, к.мед.н., доцент Ю.П. Пашкова, к.мед.н., доцент А.Ф. Гуменюк
Місце проведення, контакти	кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2, вул. В. Стуса, 11 (КНП "ВОКМРЦВВРЗН ВОР"), +380677330108, intmed.mf2@vnmnu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

2.

АНОТАЦІЯ

Коротка анотація курсу, актуальність. Предметним напрямком програми є вивчення основ внутрішньої медицини за основними її розділами, при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування та профілактики основних та найрозповсюдженіших захворювань внутрішніх органів, отримання знань з таких її розділів, як пульмонологія, гастроентерологія, нефрологія, кардіологія, гематологія, формування практичних навичок та вмінь: збір анамнезу, проведення об'єктивного обстеження хворих, складання плану обстеження, інтерпретація отриманих в ході обстеження результатів, призначення лікування згідно сучасних стандартів та розробка заходів профілактики захворювань.

Передреквізити освітнього компонента. Вивчення дисципліни базується на знаннях основних дисциплін професійної підготовки: біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології,

вірусології та імунології, нормальної анатомії, патоморфології, патофізіології, фармакології, пропедевтики внутрішньої медицини, та інтегрується з цими дисциплінами.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета та завдання курсу, компетентності (загальні, спеціальні), значення для професійної діяльності.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з внутрішньої медицини, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми спеціаліста. Програма покликана також сформувати уявлення про психосоматичний розлад у клініці внутрішніх хвороб, з одного боку, та про вплив соматичних захворювань на можливості та умови розвитку і адаптації особистості, з іншого. . Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9. Здатність працювати в команді.
- ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 12. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства. техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- ФК 1. Здатність до збирання та критично опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.
- ФК 2. Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- ФК 3. Здатність до формулювання повного функціонального діагнозу та/або діагностичного формулювання в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного, психічного розвитку, клінічного діагнозу та диференційної діагностики.
- ФК 4. Здатність до вибору оптимальних методів та проведення клінічної/психологічної діагностики пацієнта.
- ФК 5. Здатність до оцінювання результатів діагностики, лабораторних та інструментальних досліджень, проведення психологічного дослідження, аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формування аргументованих висновків та рекомендацій.
- ФК 6. Здатність до планування, організації та здійснення психологічного дослідження, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, аналізування та систематизації одержаних результатів, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

ФК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання психологічної допомоги, з урахуванням вікових, гендерних, культурних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.

ФК 8. Здатність до здійснення психологічної реабілітації із застосуванням спеціальних методик.

ФК 9. Здатність до використання науково верифікованих методів та технік, використання моно- і комбінованих схем комплексного лікування з застосуванням елементів доказових методів психотерапії.

ФК 10. Здатність до надання психологічної допомоги особам різного віку, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті.

ФК 11. Здатність до діагностування невідкладних станів, визначення тактики і надання екстреної та невідкладної медичної допомоги. ФК 12. Здатність до психопрофілактики серед груп ризику, психодіагностики, психокорекції та лікування хворих соматичного і психічного профілю спільно з відповідними лікарями-спеціалістами, психологічної реабілітації і застосуванням спеціальних методик.

ФК 13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності.

ФК 14. Здатність до здійснення психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників.

ФК 15. Здатність до здійснення психологічної реабілітації населення.

Постреквізити освітнього компонента.

В процесі вивчення дисципліни закладаються основи для вивчення студентами внутрішньої медицини, що передбачає інтеграцію викладання з ендокринологією, фтизіатрією, клінічною імунологією, інфекційними хворобами, хірургією, акушерством та гінекологією, онкологією, психіатрією та застосування знань з вищеперерахованих дисциплін в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

ПРН 1. Обирати та застосовувати надійних діагностичний та психодіагностичний інструментарій.

ПРН 2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно/письмово для поінформованої аудиторії.

ПРН 3. Визначати попередній клінічний/психологічний/патопсихологічний діагноз, функціональний стан, здійснювати диференційну діагностику у відповідності до сучасних класифікаторів захворювань.

ПРН 4. Застосовувати основні форми і методи психокорекції і психотерапії. ПРН 5. Визначати принципи, тактику, характер психопрофілактики, психокорекції, психологічної реабілітації та психотерапії.

ПРН 6. Розробляти моделі, стратегії, план дій щодо надання допомоги.

ПРН 7. Інтерпретувати та прогнозувати вплив допомоги на перебіг хвороби/розладу з метою подальшої оптимізації програм.

ПРН 8. Застосовувати сучасні методи корекції функціональних станів (фармакологічні, поведінкові, фізичні).

ПРН 9. Вести медичну документацію згідно вимог чинного законодавства та стандартів.

ПРН 10. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення професійної практики.

ПРН 11. Проводити обстеження та/або психологічну діагностику з метою прогнозування результатів надання допомоги.

ПРН 12.Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, спрямовані на отримання нових знань та/або створення нових технологій у сфері медичної психології.

ПРН 13.Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та проєктів у сфері медичної психології.

ПРН 14.Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти у сфері медичної психології, та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.

ПРН 15. Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності (за списком 3: 3, 7, 15, 19, 21, 34).

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	10
Практичні заняття:	50
Самостійна роботи:	60
Всього	120

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви модулів і тем
Модуль 1 «Внутрішня медицина з медичною психологією»	
1	Есенціальна гіпертензія. Вторинні артеріальні гіпертензії.
2	Атеросклероз та хронічні форми ІХС.
3	Гострий коронарний синдром. Гострий інфаркт міокарда.
4	Інфекційний ендокардит та набуті вади серця.
5	Запальні захворювання серця та кардіоміопатії.
6	Гостра та хронічна серцева недостатність.
7	Порушенням серцевого ритму та провідності.
8	Ревматоїдний артрит, остеоартрит, подагра, анкілозівний споділоартрит та реактивні артропатії.
9	Ревматична лихоманка. Системні захворювання сполучної тканини.
10	Захист клінічних кейсів із врахуванням ролі лікаря-психолога в комплексній курації пацієнтів із внутрішніми захворюваннями.
11	Пієлонефрити, тубулоінтерстиціальний нефрит.
12	Гломерулонефрити, нефротичний синдром та амілоїдозом нирок.
13	Хронічна хвороба нирок, гостра та хронічна ниркова недостатність.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи:</u> усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Проводиться на останньому практичному занятті і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmdu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmdu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
** Підсумковий контроль - іспит	Проводиться під час екзаменаційної сесії за графіком іспитів (і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmdu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmdu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова
([https://www.vnmdu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmdu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролі	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за екзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну

	Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.
--	---

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmue.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmue.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова» (https://www.vnmue.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmue.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmue.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацюовують навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. *Для спеціальностей галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» на практичних заняттях студент має бути одягнений в медичний халат, в іншому випадку здобувачі не допускається до заняття,

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри внутрішньої медицини медичного факультету роботи колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те №2; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальний заклад режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідаються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни. Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача

кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2/](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20внутрішньої%20медицини%20медичного%20факультету%20№2) Студенту/аспіранту/форма навчання/курс/навчально-методичні матеріали).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедр. Маршрут отримання матеріалів [https://www.vnmu.edu.ua/кафедра](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20внутрішньої%20медицини%20медичного%20факультету%20№2) (внутрішньої медицини медичного факультету №2) студенту/аспіранту.

ЛІТЕРАТУРА

Базова з Внутрішньої медицини:

1. Швед М. І., Пасечко Н. В., Боб А. О. та ін. Основи внутрішньої медицини : посібник для студентів IV та V курсів медичного факультету : навч. посіб. / за ред. М. І. Шведа. Тернопіль : ТДМУ, 2018. 828 с.
2. Глушко Л. В., Федоров С. В., Скрипник І. М., Островський М. М. Внутрішні хвороби : у 2 т. Т. 1 / за ред. Л. В. Глушка. Київ : ВСВ «Медицина», 2019. 680 с.
3. Внутрішні хвороби : підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / керівник проєкту Александра Кубец ; гол. ред. Адріана Яремчук-Кочмарик, Анатолій Свінцицький ; пер. з польської. Краків : Практична медицина, 2018. 1632 с.
4. Сабадишин Р. О., Смоляк В. Р., Гашинська О. С., Баб'як О. В. та ін. Внутрішня медицина : підручник / за ред. Р. О. Сабадишина. Вінниця : Нова Книга, 2019. 528 с.
5. Internal medicine. Part 1 : textbook for English-speaking students of higher medical schools / ed. by M. A. Stanislavchuk, V. K. Serkova. Vinnytsia : Nova Knyha, 2019. 408 p.
6. Internal medicine. Part 2 : textbook for English-speaking students of higher medical schools / ed. by M. A. Stanislavchuk, V. K. Serkova. Vinnytsia : Nova Knyha, 2019. 360 p.
7. Денесюк В. І., Денесюк О. В. Внутрішня медицина : підручник для студентів закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / за ред. В. М. Коваленка. Київ : МОРІОН, 2019. 960 с.
8. Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги : Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол : наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269.
9. Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Гіпертонічна хвороба (артеріальна гіпертензія)» : наказ МОЗ України від 12.09.2024 № 1581.
10. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / за ред. В. М. Коваленка, М. І. Лутая, Ю. М. Сіренка, О. С. Сичова. 3-тє вид., переробл. і

- доповн. Київ : Моріон, 2018. 224 с.
11. Внутрішні хвороби : у 2 ч. Ч. 1 : розділи 1–8 : нац. підруч. для лікарів-інтернів, студентів мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю. 2-ге вид. / Л. В. Глушко, С. В. Федоров, І. М. Скрипник та ін. ; за ред. Л. В. Глушка. Київ, 2022. 680 с.
 12. Внутрішні хвороби : у 2 ч. Ч. 2 : розділи 9–24 : нац. підруч. для лікарів-інтернів, студентів мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю. 2-ге вид. / Л. В. Глушко, С. В. Федоров, І. М. Скрипник та ін. ; за ред. Л. В. Глушка. Київ, 2022. 584 с. + 6 с. кольор. вкл.
 13. Ревматологія : навч. посіб. / В. Г. Псарьова, Н. М. Кириченко, О. С. Погорєлова та ін. ; за заг. ред. Л. Н. Приступи, Г. А. Фадєєвої. Суми : Сумський державний університет, 2019. 235 с.
 14. Невідкладні стани в загальнолікарській практиці : навч. посіб. : у 2 т. / В. М. Ждан та ін. ; за ред. В. М. Ждана ; Укр. мед. стомат. акад., каф. сімейної медицини і терапії. 2-ге вид., допов. і перероб. Львів : Магнолія, 2021. Т. 1. 256 с. Т. 2. 280 с.
 15. Коваленко В. М., Головач І. Ю., Борткевич О. П., Рекалов Д. Г., Сміян С. І. Остеоартрит / Остеоартроз : клінічна настанова. Міністерство охорони здоров'я України, Всеукраїнська асоціація ревматологів України. Київ, 2020.
 16. Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при стабільній ішемічній хворобі серця. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Стабільна ішемічна хвороба серця» : наказ МОЗ України від 23.12.2021 № 2857.
 17. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та кардіореабілітації «Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST» : наказ МОЗ України від 15.09.2021 № 1957.
 18. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та кардіореабілітації «Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST» : наказ МОЗ України від 14.09.2021 № 1936.
 19. Brugada J., Katritsis D. G., Arbelo E. et al. 2019 ESC Guidelines for the management of patients with supraventricular tachycardia. *European Heart Journal*. 2019. Vol. 41. P. 655–720. DOI: 10.1093/eurheartj/ehz467.
 20. Davidson's principles and practice of medicine. 23rd ed. / ed. by Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Strachan, Richard Hobson. Elsevier, 2018. 1440 p.
 21. Стабільна ішемічна хвороба серця : клінічна настанова, заснована на доказах. Київ, 2021. URL: https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/2021_10_26_kn_stabilna-ih.pdf (дата звернення: 28.09.2026).
 22. Рекомендації Європейського товариства кардіологів щодо лікування хронічних коронарних синдромів : розроблені робочою групою з лікування хронічних коронарних синдромів Європейського товариства кардіологів (ESC). Схвалено Європейською асоціацією кардіо-торакальної хірургії (EACTS). *European Heart Journal*. 2024. Vol. 45, Iss. 36. P. 3415–3537. DOI: 10.1093/eurheartj/ehae177.
 23. 2025 AHA/ACC/AANP/AAPA/ABC/ACCP/ACPM/AGS/AMA/ASPC/NMA/PCNA/SGIM Guideline for the Prevention, Detection, Evaluation and Management of High Blood Pressure in Adults : a report of the American College of Cardiology/American Heart Association Joint Committee on Clinical Practice Guidelines. *Hypertension*. 2025. Vol. 82. P. e212–e316. DOI: 10.1161/HYP.0000000000000249.
 24. 2024 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation developed in collaboration with the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS) : developed by the task force for the management of atrial fibrillation of the European Society of Cardiology, with the special contribution of the European Heart Rhythm Association (EHRA) of the ESC. Endorsed by the European Stroke Organisation (ESO). *European Heart Journal*. 2024. DOI:

- 10.1093/eurheartj/ehae176.
25. 2023 ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes : developed by the task force on the management of acute coronary syndromes of the European Society of Cardiology. European Heart Journal. 2023. Vol. 44, Iss. 38. P. 3720–3826. DOI: 10.1093/eurheartj/ehad191.
 26. 2025 ESC/EACTS Guidelines for the management of valvular heart disease : developed by the task force for the management of valvular heart disease of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS). European Heart Journal. 2025. Vol. 46, Iss. 44. P. 4635–4736. DOI: 10.1093/eurheartj/ehaf194.
 27. 2025 ESC Guidelines for the management of myocarditis and pericarditis : developed by the task force for the management of myocarditis and pericarditis of the European Society of Cardiology (ESC). Endorsed by the AEPC and EACTS. European Heart Journal. 2025. Vol. 46, Iss. 40. P. 3952–4041. DOI: 10.1093/eurheartj/ehaf192.
 28. 2025 Focused Update of the 2019 ESC/EAS Guidelines for the management of dyslipidaemias : developed by the task force for the management of dyslipidaemias of the European Society of Cardiology and the European Atherosclerosis Society. European Heart Journal. 2025. Vol. 46, Iss. 42. P. 4359–4378. DOI: 10.1093/eurheartj/ehaf190.
 29. 2023 ESC Guidelines for the management of endocarditis : developed by the task force for the management of endocarditis of the European Society of Cardiology. Endorsed by EACTS and EANM. European Heart Journal. 2023. Vol. 44, Iss. 39. P. 3948–4042. DOI: 10.1093/eurheartj/ehad193.
 30. 2023 ESC Guidelines for the management of cardiomyopathies : developed by the task force on the management of cardiomyopathies of the European Society of Cardiology. European Heart Journal. 2023. Vol. 44, Iss. 37. P. 3503–3626. DOI: 10.1093/eurheartj/ehad194.
 31. 2026 ESC Guidelines for the management of heart failure : developed by the task force for the management of heart failure of the European Society of Cardiology. European Heart Journal. 2026. DOI: 10.1093/eurheartj/ehag100.
 32. Fifth Universal Definition of Myocardial Infarction (2026) : on behalf of the Joint European Society of Cardiology (ESC)/American College of Cardiology (ACC)/American Heart Association (AHA)/World Heart Federation (WHF) Task Force for the Universal Definition of Myocardial Infarction. European Heart Journal. 2026. DOI: 10.1093/eurheartj/ehag101.
 33. 2026 ESC Guidelines on cardiac rehabilitation : developed by the task force on cardiac rehabilitation of the European Society of Cardiology (ESC). Endorsed by the European Society of Physical and Rehabilitation Medicine (ESPRM) and World Organization of Family Doctors (WONCA). European Heart Journal. 2026. DOI: 10.1093/eurheartj/ehag099.
 34. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги «Діагностика та лікування хворих на гострий неускладнений пієлонефрит». Дата перегляду протоколу — січень 2020 р.
URL: http://inephrology.kiev.ua/wp-content/uploads/2017/09/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB_%D0%B3%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B9_%D0%9F%D0%9D.pdf (дата звернення: 28.09.2026).

Допоміжна

1. Біловол О. М., Князькова І. І., Златкіна В. В. та ін. Ревматологія : навч. посіб. Харків : Видавництво ХНМУ, 2018. 23–29, 54–61, 80–105 с.
2. Журавльова Л., Олійник М., Сікало Ю., Федоров В. Основи діагностики та лікування захворювань суглобів. Київ : Медкнига, 2020. 272 с.
3. Скибчик В. А., Скибчик Я. В. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології : навч. посіб. 2-ге вид., допов. Львів : Простір-М, 2019. 164 с.
4. Функціональна діагностика : підруч. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закл. (ф-тів) післядиплом. освіти МОЗ України / О. Й. Жарінов та ін. ; за ред. О. Й. Жарінова, Ю. А. Іваніва, В. О. Куця. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ : Четверта хвиля, 2021. 783 с.

5. Методи дослідження в гематології : навч. посіб. / І. О. Дудченко, Г. А. Фадєєва, В. В. Качковська, О. В. Орловський ; за заг. ред. проф. Л. Н. Приступи. Суми : Сумський державний університет, 2019. 55 с.
6. Свінціцький А. С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини : навч. посіб. для лікарів-інтернів і студентів мед. закл. вищ. освіти. Київ : Медицина, 2019. 1008 с.
7. Ревматичні хвороби. Класифікація, стандарти діагностики та лікування : науково-виробниче видання / за ред. В. М. Коваленка. Київ : Моріон, 2021. 399 с.
8. Клінічна лабораторна діагностика : підручник / за ред. проф. Л. Є. Лаповець. Київ : Медицина, 2021. 504 с.
9. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи. Нормативні показники. Трамбування змін / за ред. проф. Ю. М. Мостового. 27-ме вид., допов. і перероб. Київ : Центр ДЗК, 2020. 792 с.
10. Сучасні додаткові методи обстеження серцево-судинної системи : навч. посіб. / Ю. М. Мостовий та ін. ; за ред. Ю. М. Мостового. Вінниця : НМУ ім. М. І. Пирогова ; Львів : Марченко Т. В., 2022. 287 с.

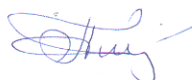
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
4. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
5. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
6. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
7. Державний реєстр лікарських засобів www.moz.gov.ua
8. Уніфіковані протоколи ведення хворих www.moz.gov.ua
9. <https://www.aasld.org/>
10. <http://www.eagen.org/>
11. <http://www.ers-education.org/guidelines.aspx>
12. <https://ehaweb.org/organization/committees/swg-unit/scientific-working-groups/structure-and-guidelines/>
13. <http://www.gastro.org/guidelines>
14. www.ginasthma.org
15. <http://goldcopd.org>
16. http://www.ifp.kiev.ua/index_ukr.htm
17. <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/>
18. <https://www.nice.org.uk>
19. <http://www.oxfordmedicaleducation.com/>
20. <http://ukrgastro.com.ua/>
21. <https://www.sccm.org/Research/Guidelines>
22. www.kidney.org > professionals
23. <https://www.umj.com.ua/>
24. Відкритий освітній ресурс Empendium. Режим доступу: <https://empendium.com/ua/>
25. Австралійський бюлетень небажаних лікарських реакцій.
<http://www.tga.health.gov.au/adr/aadrb.htm>.
26. Британський щомісячний бюлетень з безпеки застосування лікарських засобів.
<http://www.mhra.gov.uk/Publications/Safetyguidance/DrugSafetyUpdate/index.htm>.
27. Лекції для післядипломної освіти «Принципи клінічної фармакології» Клінічного центру Національного інституту здоров'я США.
<http://www.cc.nih.gov/researchers/training/principles.shtml>.
28. Міжрегіональне товариство спеціалістів доказової медицини:
<http://www.osdm.org/index.php>

29. Вісник доказової медицини: <http://www.evidence-update.ru>
30. Європейське товариство клінічних фармакологів і фармакотерапевтів: <http://www.eacpt.org>
31. On-line реєстрація небажаних лікарських реакцій на сайті FDA: <https://www.accessdata.fda.gov/scripts/medwatch/medwatch-online.htm>.
32. Ресурс по взаємодії лікарських засобів: <http://medicine.iupui.edu/flockart/>
33. Pubmed portal: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
34. UpToDate: <https://www.uptodate.com/home>
35. British Medical Journal Learning: <https://new-learning.bmj.com/>
36. Центр контролю захворювань: <https://www.cdc.gov/>
37. Медичні калькулятори: <https://www.mdcalc.com/>
38. Калькулятор індекс маси тіла: <https://www.bmi-calculator.net/>

Силабус з дисципліни «Внутрішня медицина» обговорено та затверджено на засіданні кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2 (протокол №1 від «27» серпня 2026 року).

Відповідальна за курс:

к.мед.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Алла ГУМЕНЮК

Завідувач кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2

д.мед.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Вадим ЖЕБЕЛЬ

